

**Iwona Brankiewicz, Ewelina
Widelska**

**Sprawozdanie z badań nad
opactwem benedyktynek w
Drohiczynie w dniach 29 V i 20 VI
2012 r.**

Hereditas Monasteriorum 1, 415-417

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Iwona BRANKIEWICZ, Ewelina WIDELSKA
Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Sprawozdanie z badań nad opactwem benedyktynek w Drohiczynie w dniach 29 V i 20 VI 2012 r.*

W dniu 29 V 2012 r. na terenie opactwa benedyktynek w Drohiczynie nad Bugiem zostały przeprowadzone wstępne badania terenowe oraz kwerenda w przechowywanych w nim archiwaliach. Dokonano inwentaryzacji opactwa i otaczającego go, należącego niegdyś do niego terenu, w tym: zabudowy (historycznej i współczesnej), placów, ciągów komunikacyjnych i ogrodów wraz z wyposażeniem. Na podstawie zdjęcia lotniczego oraz dokumentacji fotograficznej wykonano szkice sytuacyjne istotnych dla analizy elementów zagospodarowania.

Kwerenda archiwalna przyniosła cenne informacje na temat rozwoju układu przestrzennego zespołu klasztornego, które uzupełniła relacja ustna obecnej przeoryszy, s. Heleny Olędzkiej OSB, oraz wykonana na miejscu obszerna dokumentacja fotograficzna obiektu, ilustrująca jego stan aktualny.

Ryc. 1. Zdjęcie elewacji frontowej kościoła i klasztoru benedyktynek w Drohiczynie sporządzone podczas kwerendy terenowej 29 V 2012 r. Fot. E. WIDELSKA

* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Scientific work financed by the Ministry of Science and Higher Education under the name of the “National Programme for the Development of Humanities” in the years 2012–2016.

Ryc. 2. Kościół i klasztor benedyktynek w Drohiczyne, widok całego zespołu. Zdjęcie sporządzone podczas kwerendy terenowej 29 V 2012 r. Fot. E. WIDELSKA

Ryc. 3. Ogród przyklasztorny klasztoru benedyktynek w Drohiczyne. Zdjęcie sporządzone podczas kwerendy terenowej 20 VI 2012 r. Fot. I. BRANKIEWICZ

W trakcie badań w terenie zwrócono szczególną uwagę na położenie zespołu klasztornego na tle uwarunkowań fizjograficznych, w tym doliny rzeki, oraz na jego walor przestrzenno-krajobrazowy.

W Drohiczyźnie istnieją jeszcze dwa kompleksy poklasztorne, pofranciszkański, w którym aktualnie mieści się m.in. Muzeum Diecezjalne, oraz pojezuicki, który współcześnie pełni funkcję seminarium duchownego oraz Kurii Diecezji Drohiczyńskiej. Stwierdzono, że związki przestrzenno-kompozycyjne pomiędzy tymi zespołami są niezwykle silne i ważne dla identyfikacji krajobrazowej miasteczka. Zebrana dokumentacja posłużyła do dalszych kameralnych prac analitycznych nad historią i ewolucją przekształceń zespołu klasztornego benedyktynek i jego miejsca w krajobrazie Drohiczyzny.

Druga część badań nad założeniem klasztornym benedyktynek w Drohiczyźnie miała miejsce w dniu 20 VI 2012 r. Przeprowadzono wówczas kwerendę w Archiwum Diecezjalnym i Muzeum Diecezjalnym w Drohiczyźnie oraz w Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku. Pozwoliła ona na uzyskanie cennych materiałów kartograficznych, ikonograficznych oraz źródeł historycznych. Jednym z najcenniejszych materiałów pozyskanych w archiwum w Białymstoku jest inwentaryzacja klasztoru benedyktynek, w postaci odbitki z rysunku odręcznego, sporządzona przez siostry w 1855 r. Bardzo użyteczne będą również m.in.: sporządzona przez A. Kucharską w latach 1957–1958 inwentaryzacja architektoniczna opactwa, jego dokumentacja techniczna oraz zdjęcia zrujnowanego kościoła i pozostałości klasztoru wykonane przez W. Sobczyka przy okazji badań archeologicznych prowadzonych w latach 1957–1958.

Oprócz materiałów dotyczących bezpośrednio opactwa i jego otoczenia znaleziono również sporządzone przez A. Czapską w 1960 r. *Studium historyczno-urbanistyczne Drohiczyzna*, które charakteryzuje warunki przestrzenno-krajobrazowe miasteczka, determinujące lokalizację obiektów sakralnych oraz związki przestrzenne, jakie pomiędzy nimi są czytelne.

Wykonano także szczegółową inwentaryzację terenu, w tym ogrodów klasztornych, w czym pomocna była ortofotomapa oraz mapa topograficzna obiektu w skali 1:2000. Jej rezultaty zostały opracowane graficznie w programie AutoCad i przedstawione na konferencji *Losy klasztorów i zbiorów poklasztornych w okresie represji po upadku powstania listopadowego w 1831 roku* w Rytwianach pod Staszowem¹.

1 Referat: M. MILECKA, I. BRANKIEWICZ, E. WIDELSKA, *Klasztor benedyktynek w Drohiczyźnie – ewolucja przekształceń przestrzennych zespołu klasztornego po ukazie carskim z 17 VII 1832 r.*, w druku.